

2. melléklet

A 225 éves magyar állatorvosképzés történetét bemutató kiállítás felújítása és kibővítése – forgatókönyv

Az átalakítás az „Állatorvoslás és egyetemtörténet” című kiállítás 10–29. tárlóit érinti, illetve ezeket bővíti ki két számítógépes, interaktív kiállítási ponttal, és egy numizmatikai bemutatóval.

A kiállításhoz kapcsolódó számítógépes anyagokat (képtár, adattár, leírás, képes-hangos-zenés bemutató, interaktív játék) dőlt betűvel szerepeltetjük a forgatókönyv megfelelő pontján.

A kiállítás feliratozása magyar, angol és német nyelven történik.

1. A MAGYAR ÁLLATORVOSKÉPZÉS TÖRTÉNETE KIÁLLÍTÁS FORGATÓKÖNYVE

A. Új szakma születik: az iskolaalapítás

Tárló	Összefüggések	Az állatorvosképzés története	Tartalmak
10. Az állatorvosi tanintézet korszakainak áttekintése			Az intézmény korszakai, vezetői, tanári kar tablói
11-12. Az iskolaalapítás		Pesti Egyetem orvosi karának állatgyógyászati tanszéke Pesti. cs. kir. majd Pesti m. kir. Állatgyógyintézet (1787–1875)	- kronológia - célkitűzések - előtanulmányi feltételek - tanulmányi rend, tanterv
	A XVIII. század végén a pusztító állatjárványok döbentették rá az uralkodókat, hogy szükség van az ezek elhárítására képes szakemberekre, és sorra alakultak Európában az állatorvosképző intézmények, amelyek között előkelő helyet foglal el a II. József rendelete nyomán 1787-ben alapított pesti tanintézet.		<i>Számítógépes térkép: az első állatorvosképző intézményekről.</i>

Tárló	Összefüggések	Az állatorvosképzés története	Tartalmak
		II. József rendelete Tolnay Sándor, Hoffner József - az első kurzusok - a gyógykovács-képzés	<ul style="list-style-type: none"> - a rendelet másolata, részletek fordítása - képe, művei, életrajzi adatok - tantervek (1810, 1828) - néhány korai állatorvosi eszköz - <i>Tolnay Sándor székfoglalójának eredeti és magyar változata: olvasható szöveg és felolvasás</i>
	Küzdelem a „járványos döngnyavalyák ellen” – az országos főállatorvos (regni veterinarius) intézményének létrejötte	Zlamál Vilmos - 1838: regni veterinarius és igazgatósága és professzorsága - 1851: leválás az egyetemről - Újdonságok az oktatásban: gazdakurzus, gyűjteménytárak, klinikai forgalom, járványtan, klinika fellendülése Galambos Márton Szabó Alajos	<ul style="list-style-type: none"> - Rendelete a döngnyavalyák ellen - képe, életrajz, művei - a kétéves képzés tanterve - a Kunewalder-ház alaprajza, funkciók megjelenítése - <i>Az állatorvosképzés és a szabadságharc: számítógépes bemutató szövegmondással</i> - <i>Zlamál Vilmos élete: számítógépes bemutató szövegmondással</i>
15. Zlamál Vilmos marhavész térképe			<ul style="list-style-type: none"> - térkép, a járvány terjedésének jelölésével - Zlamál a keleti marhavészről

B. Tudomány és szervezettség: a szakma nagykorúvá válása

Tárló	Összefüggések	Az állatorvosképzés története	Tartalmak
13-14.		M. kir. Állatorvosi Tanintézet és Akadémia (1875–1899)	<ul style="list-style-type: none"> - kronológia - célkitűzések - előtanulmányi feltételek - tanulmányi rend, tanterv
	<p>A mikrobiológia fejlődése</p> <p>Az 1888. évi VII. törvénycikk: a magyar állategészségügy átfogó szabályozása</p>		<ul style="list-style-type: none"> - korai szövettani eszközök – a törvénycikk néhány pontja – tisztvi vizsga-követelmények – <i>Illusztrációk az 1888. évi VII. törvénycikkhez: számítógépes bemutató szövegmondással</i>
		<ul style="list-style-type: none"> – Tormay Béla igazgatósága és az állattenyésztés oktatása – Az új campus felépítése – Monostori Károly és az állattenyésztés oktatása és népszerűsítése 	<ul style="list-style-type: none"> – képe, művei, életrajzi adatok – állattenyésztési vívmányai – a campus tervei, képei – képe, művei, életrajzi adatok – demonstrációs eszközök, stb.

Tárló	Összefüggések	Az állatorvosképzés története	Tartalmak
	Sikeres járvány-megfékezések	<ul style="list-style-type: none"> – Thanhoffer Lajos és a mikroszkóp – Azary Ákos munkássága: belgyógyászat – Azary reformterve Varga Ferenc munkássága és igazgatósága 	<ul style="list-style-type: none"> – képe, művei, életrajzi adatok – mikroszkópja, szövettani emlékek – képe, művei, életrajzi adatok – plessimetere – reformjavaslatai – <i>Azary élete dokumentumokban és képekben</i> – képe, művei, életrajzi adatok, élete – állatorvosi sebészet eszközei – a tanintézet szervezeti szabályzata – minisztériumi felterjesztések állategészségügyi kérdésekben – <i>Zongora és patkolástan: Varga Ferenc élete, családja és kapcsolata Liszt Ferencsel: számítógépes bemutató szövegmondással</i> – <i>A Rottenbiller utcai campus építéstörténete: képes bemutató szövegmondással</i> – <i>Ferenc József látogatása (1886): képes bemutató szövegmondással</i>

C. A világ tudományos élvonalában: a legkiválóbbak a katedrán

Tárló	Összefüggések	Az állatorvosképzés története	Tartalmak
16-21.		M. kir. Állatorvosi Főiskola (1899–1934)	<ul style="list-style-type: none"> - kronológia - célkitűzések - előtanulmányi feltételek - tanulmányi rend, tanterv
	<ul style="list-style-type: none"> - Az állatorvosi tárgyak ismeretanyagának bővülése, differenciálódása - Doktorátus - Az állategészségügyi rendszer differenciálódása <ul style="list-style-type: none"> o folyóiratok, közlönyök o OÁI o M. O. Állatorvos-egyesület o vágóhidak o állategészségügyi és határállomások - Az élelmiszerhigiénia megjelenése <ul style="list-style-type: none"> o húsvizsgálat o tejvizsgálat 	<ul style="list-style-type: none"> - előkészítő tárgyak: kémia, szövettan, élettan - a klinikum megújulása: belgyógyászat, sebészet, szülészet önállósodása - bakteriológia, járványtan (Bakteriológiai Intézet) - állategészségügyi közigazgatás - igazságügyi állatorvostan - húshigiénia - tejhigiénia 	

Tárló	Összefüggések	Az állatorvosképzés története	Tartalmak
		Hutyra Ferenc igazgatósága és szakmai tevékenysége – járványtan, igazgatástan, hússzemle – szervezői tevékenysége nemzetközi kapcsolatok	- képe, művei, életrajzi adatok - SZMSZ, tanterv, négyéves képzés tanterve - évkönyvek, közlönyök - nemzetközi kapcsolatok képekben, dokumentumokban
		Nádaskay Béla – anatómus – a Veterinarius szerkesztője – a M. O. Állatorvos-egyesület alapítója (Tormay, Varga) – sokoldalú tehetség - Tangl Ferenc	– képei, művei, életrajzi adatok, életrajzi adatok – képek az általa készített preparátumokról – Veterinarius – M. O. Állatorvos-egyesület alapítási okirata – zenede, korcsolya egyesület alapítása – <i>Zongora és patkolástan: Nádaskay Béla élete, családja és kapcsolata Liszt Ferencsel: számítógépes bemutató szövegmondással</i> – képe, művei, életrajzi adatok
		Bakteriológiai Intézet – Preisz Hugó – Aujeszky Aladár Kórbonctan és parazitológia – Rácz István	– a bakteriológiai intézet képe, alapító irata – képe, művei, életrajzi adatok – képe, művei, életrajzi adatok – dokumentum az Aujeszky-betegségről és más kutatási témákról – képe, művei, életrajzi adatok

Tárló	Összefüggések	Az állatorvosképzés története	Tartalmak
		Önálló belgyógyászati tanszék - Marek József	<ul style="list-style-type: none"> – képe, művei, életrajzi adatok – a Marek-féle betegség dokumentumokban, képekben – díszdoktori oklevél, Kossuth-díj – személyes tárgyak
		A klinikum és diagnosztika fejlődése <ul style="list-style-type: none"> – Belgyógyászat és diagnosztika: Azary, Hutyra, Marek – Sebészet: Varga, Plósz, Berrár <ul style="list-style-type: none"> - Plósz Béla - Berrár Mihály - Szülészet: Hetzel Henrik 	<ul style="list-style-type: none"> - képek a klinikák fejlődéséről – képe, művei, életrajzi adatok – képe, művei, életrajzi adatok - képe, művei, életrajzi adatok
		Az élelmiszerhigiéna oktatásának kezdetei: <ul style="list-style-type: none"> – Breuer Albert (húshigiéna) – Fettick Ottó tejhigiéna 	<ul style="list-style-type: none"> – képek a vágóhidakról, kapcsolódó művek – képe, művei, életrajzi adatok – képe, művei, életrajzi adatok
		Az állatorvos-történelem nagyjai <ul style="list-style-type: none"> – Thanhoffer első írása – Magyary-Kossa Gyula: gyógyszer-tan és történelem – Daday András: állatorvos-történeti múzeum – Kotlán Sándor könyve – Győry Tibor – A könyvtár története 	<ul style="list-style-type: none"> – képe, művei, életrajzi adatok – képe, művei, életrajzi adatok – könyve – képe, művei, életrajzi adatok
22. Diplomák különböző korszakokból			Állatorvosi diplomák

D. Szorgalom és kitartás: egyetemi osztályként az állategészségügyért

Tárló	Összefüggések	Az állatorvosképzés története	Tartalmak
23–26.		József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági és Állatorvosi Kara Állatorvosi Osztálya (1934–1945)	- kronológia - célkitűzések - előtanulmányi feltételek - tanulmányi rend, tanterv
	A magyar felsőoktatás átrendeződése - élelmiszerhigiéniai képzés átmeneti megszűnése Állategészségügy: - Országos Állategészségügyi Intézet - Phylaxia Szérumtermelő Rt. - első női hallgató	Anatómia – Zimmermann Ágoston Kórbonctan – Jármay Károly Járványtan, mikrobiológia – Manninger Rezső – Köves János – Simonyi Erzsébet	képek a klinikák fejlődéséről – képe, művei, életrajzi adatok – képe, művei, életrajzi adatok – az Országos Állategészségügyi Intézet képei, célkitűzése – képe, életrajzi adatok, képek a Ph.-ról – képe, életrajzi adatok,
		Állattenyésztés, mezőgazdasági és szövetkezetügyi tárgyak - Wellmann Oszkár	képek a klinikák fejlődéséről – képe, művei, életrajzi adatok
		Belgyógyászat és klinikum: - Mócsy János - Raitsits Emil Sebészet: - Guoth Gy. Endre	képek a klinikák fejlődéséről – képe, művei, életrajzi adatok – képe, művei, életrajzi adatok – képe, művei, életrajzi adatok
		- Kotlán Sándor: parazitológus, szerkesztő, történész	- képe, művei, életrajzi adatok
27. Az állatorvosi tanintézet építéstörténete			-

E. Korszerűség és gyakorlat: korszakváltás

Tárló	Összefüggések	Az állatorvosképzés története	Tartalmak
28-29.		Magyar Agrártudományi Egyetem Állatorvostudományi Kara Állatorvostudományi Főiskola Állatorvostudományi Egyetem (1945–1999) Szent István Egyetem Állatorvos- tudományi Kar (2000–)	- kronológia - célkitűzések - előtanulmányi feltételek - tanulmányi rend, tanterv
	<ul style="list-style-type: none"> - MTA Állategészségügyi Kutatóintézet (1950) - a nagyüzemi állattenyésztés követelményei - interdiszciplinaritás - nagy beruházások 	<ul style="list-style-type: none"> - a mikrobiológia fejlődése: virológia, mikológia - az állathigiéna oktatásának megkezdése - extramurális gyakorlatok - a modern épületsor megvalósulása - Tattersal - Főiskolai kar: Hódmezővásárhely - az Üllői Nagyállatklinika megnyitása 	<ul style="list-style-type: none"> - a korszak főbb művei - képanyag az extramurális gyakorlatokról - képek a beruházásokról, új épületekről stb.
	<ul style="list-style-type: none"> - a kisállat-orvoslás túlsúlya - az élelmiszerhigiéna jelentőségének növekedése - külföldi hallgatók 	<ul style="list-style-type: none"> - zoológus, biológusképzés - a Kisállatklinika megépülése - diákélet, kollégiumok, klub, sport - oktatás három nyelven 	<ul style="list-style-type: none"> - képek a klinikáról, diákéletéről - többnyelvű tankönyvek, tananyagok

2. Állatorvosi és állatorvos-történeti numizmatikai emlékek bemutatója

Az Állatorvos-történeti Gyűjtemény raktárában kb. 100 állatorvosi és állatorvos-történeti érem, plakett és jelvény, illetve hazai és külföldi kitüntetés található, amelyek kiállítására eddig nem volt mód, ezért újonnan készített külön tárlókban szeretnénk ezeket megjeleníteni. Többségüket pontosan ismertette Mészáros M. János: Magyar állatorvosi és állatorvos-történeti érmek, plakettek és jelvények 1905-2003 (<http://konyvtar.univet.hu/portre/plak/cimplak.htm>) című művében. Ezt használjuk fel az érmek, plakettek csoportosításához:

1. Személyi érmek, plakettek,
2. Jubileumi érmek, plakettek, jelvények,
3. Díjak, emlék- és jutalomérmek, -plakettek, -jelvények,
 - a) Közületi érmek, plakettek, jelvények
 - b) Iskolaérmek, -plakettek, -jelvények
 - c) Törzsgárdaérmek, -plakettek, -jelvények
4. Kongresszusi, találkozási érmek, plakettek, jelvények
5. Egyéb érmek és plakettek.

Valamennyi érem mellett megtalálhatók az alábbi adatok:

- Az alkotás neve
- Alkotó
- A készítés ideje

A numizmatikai tárlathoz kapcsolódó számítógépes kép- és adattárak:

Mészáros M. János: MAGYAR ÁLLATORVOSI ÉS ÁLLATORVOS-TÖRTÉNETI ÉRMEK, PLAKETTEK ÉS JELVÉNYEK. 1905-2003. Budapest, 2004.

*Mészáros M. János: A MAGYAR ÁLLATORVOSOK KÜLFÖLDI KITÜNTETÉSEI A NUMIZMATIKA TÜKRÉBEN - 1887-2006
Budapest : Szent István Egyetem, Állatorvos-tudományi Könyvtár, 2007*

Mészáros M. János - Albert Mihály: A MAGYAR ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY ÉS AZ ÁLLATORVOSI SZAKOKTATÁS SZOLGÁLATÁÉRT ADOTT ÁLLAMI KITÜNTETÉSEK 2001-2007. Budapest, 2008